

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Talousarvioesitys 2023

JOHANNA VON KNORRING, BUDJETTINEUVOS
BUDJETTIOSASTO, VALTIOVARAINMINISTERIÖ
TULEVAISUUSVALIOKUNTA
5.10.2022

Budjettitalouden tulot 72,5 mrd. euroa
Budjettitalouden menot 80,5 mrd. euroa
Budjettitalouden tasapaino -8,0 mrd. euroa

Talouden näkymistä

- Vuonna 2022 BKT:n kasvu yltää 1,7 prosenttiin hyvän alkuvuoden siivittämänä.
- Talouskasvun ennustetaan hidastuvan loppuvuonna 2022 ja jäävän alkuvuonna 2023 hitaammaksi kuin vielä kesällä ennakoitiin.
- Vuonna 2023 BKT:n ennakoidaan kasvavan 0,5 %.
- Inflaatio on korkeimmillaan v. 2022 ja hidastuu keskimäärin 3,2 prosenttiin v. 2023.
- Vaikka inflaatio hidastuu v. 2023, heikentää se edelleen kotitalouksien ostovoiman kasvua ja yksityisen kulutuksen kasvunäkymät pysyvät heikkoina.

Kansantalouden kehitys

	2020	2021*	2022**	2023**
BKT:n arvo, mrd. euroa	238,0	251,4	268,9	278,6
BKT, määrän muutos, %	-2,2	3,0	1,7	0,5
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,6	6,7
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	73,9	73,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	0,3	2,2	6,5	3,2
Pitkä korko, 10 v, %	-0,2	-0,1	1,4	1,8

Finanssipolitiikan linja vuonna 2023

- Pääministeri Marinin hallitus toteuttaa aktiivista ja vastuullista finanssipolitiikkaa, joka mitoitetaan suhdannetilanteen edellyttämällä tavalla.
- Finanssipolitiikka oli koronapandemian aiheuttamassa taantumassa voimakkaasti elvyttävää.
- Koronakriisistä toipumisen jälkeen maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan, nopean inflaation sekä energiakriisin takia. Keväällä 2022 otettiin käyttöön kehyksen poikkeuslauseke, joka kattaa mm. tilanteeseen välittömästi liittyvät maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden, kyberturvallisuuden ja huoltovarmuuden välttämättömät menolisäykset.
- Talousarvioesitys sisältää vuoteen 2023 kohdistuen toimia, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa kuluttajahintojen poikkeuksellisen nopean nousun vuoksi sekä toimia, joilla pyritään lieventämään sähkön korkean hinnan vaikutuksia.
- Suomen kestävä kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kasvua. Ohjelman rahoituspanostukset pysyvät korkealla tasolla edelleen v. 2023
- Talousarvioesityksessä huomioidaan myös JTS 2023—2026 yhteydessä päätetyt valtion lisäpanostukset tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaisuuteen.

Budjettitalouden menot (1/2)

- Talousarvioesityksen määrärahoiksi ehdotetaan 80,5 mrd. euroa, mikä on 15,6 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen seurauksena budjettitalouden menojen taso nousee koko vuoden tasolla n. 14 mrd. eurolla.
- Vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa ei ollut vielä mukana Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan vuoksi päätettyjä toimia. Näiden toimien kokoluokka on n. 2 mrd. euroa sekä v. 2022 että v. 2023.
- Kun otetaan huomioon edellä mainitut tekijät, menojen kasvu v. 2023 on n. 2,5 mrd. euroa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon nähden.

Budjettitalouden menot (2/2)

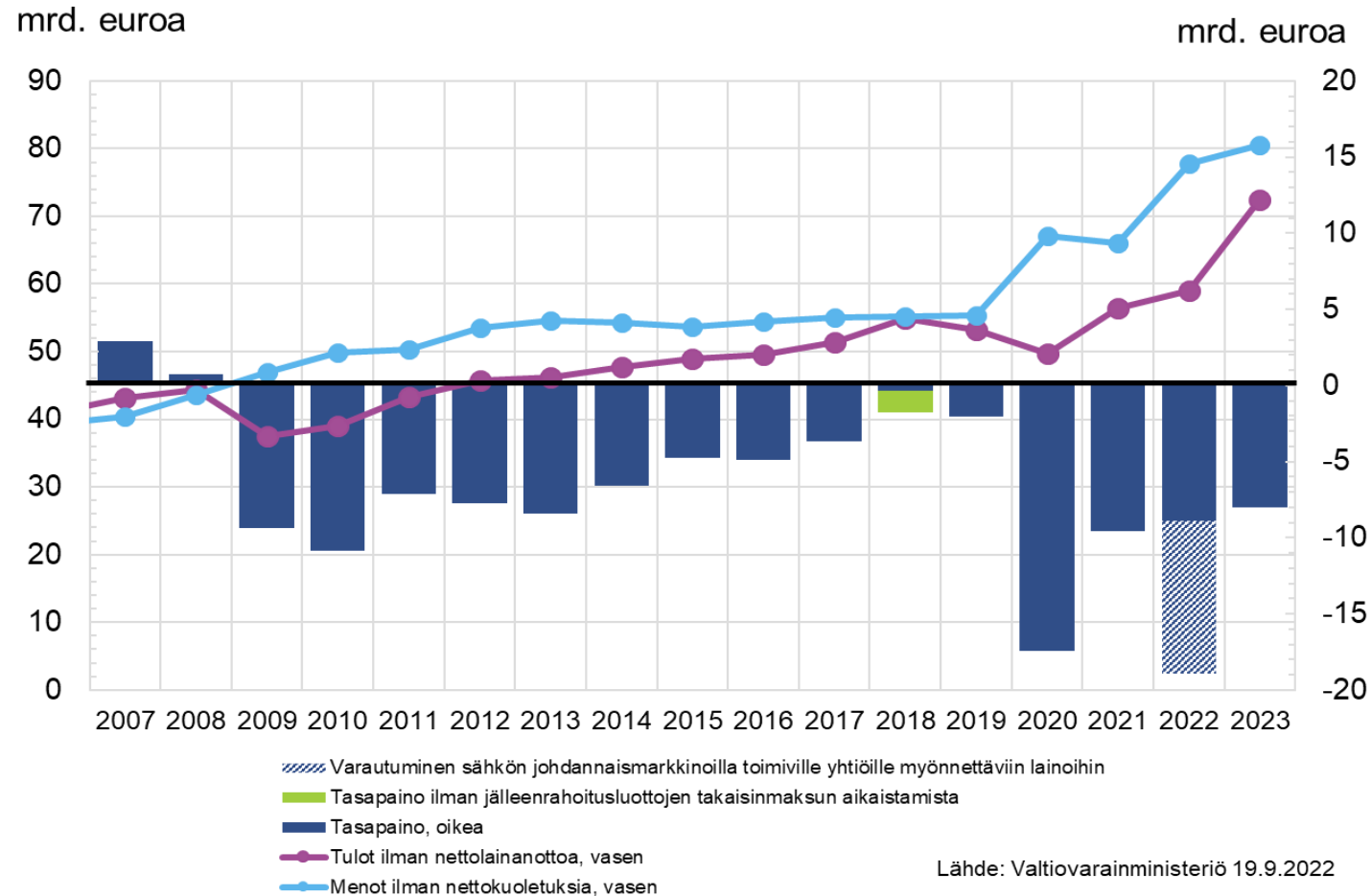
- Vuoden 2023 menotasoa nostavat mm. laki- ja sopimusperusteiset indeksikorotukset.
- Lisäksi valtionvelan korkomenojen arvioidaan kasvavan vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon nähden n. 1 mrd. eurolla yleisen korkotason kasvun myötä.
- Toisaalta budjettitalouden menot vähenevät v. 2023 mm. koska koronapandemiaan liittyvät menot pienenevät ja monet hallituksen päättämät määräaikaisten menolisäykset (mm. tulevaisuusinvestoinnit) päättyvät.

Budjettitalouden tulot

- Valtion budjettitalouden tuloiksi ilman nettolainanottoa arvioidaan 72,5 mrd. euroa v. 2023. Tulot ilman lainanottoa kasvavat 14,6 mrd. euroa eli n. 25 %.
- Verojen ja veronluontoisten tulojen osuus on n. 64,5 mrd. euroa (89 %). Valtion verotulojen arvioidaan kasvavan 33 % v. 2023 eli 15,8 mrd. euroa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon nähden. Muutoksesta suurin osa johtuu sote-uudistuksesta, jonka yhteydessä valtiolle siirtyy merkittävä määrä ansiotulovero- sekä yhteisöverotuottoja.
- Ilman sote-uudistusta verotulojen kasvu olisi n. 5 %. Kasvua selittävät mm. työllisyyskehitys sekä yksityisen kulutuksen arvon kasvu.
- Sekalaisia tuloja valtiolle kertyy arviolta 6,5 mrd. euroa v.
- Muiden tulojen osalta keskeinen oletus on, että osakemyyntituloja ei kertyisi v. 2023 ja osinkotuloja kertyisi n. miljardi euroa. Osakkeiden myyntituloarviota on laskettu 400 milj. eurolla kevääseen verrattuna.

Budjettitalouden tasapaino

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Lähde: Valtiovarainministeriö 19.9.2022

Tasapaino:

2019 (TP): -2,0 mrd. euroa

2020 (TP): -17,4 mrd. euroa

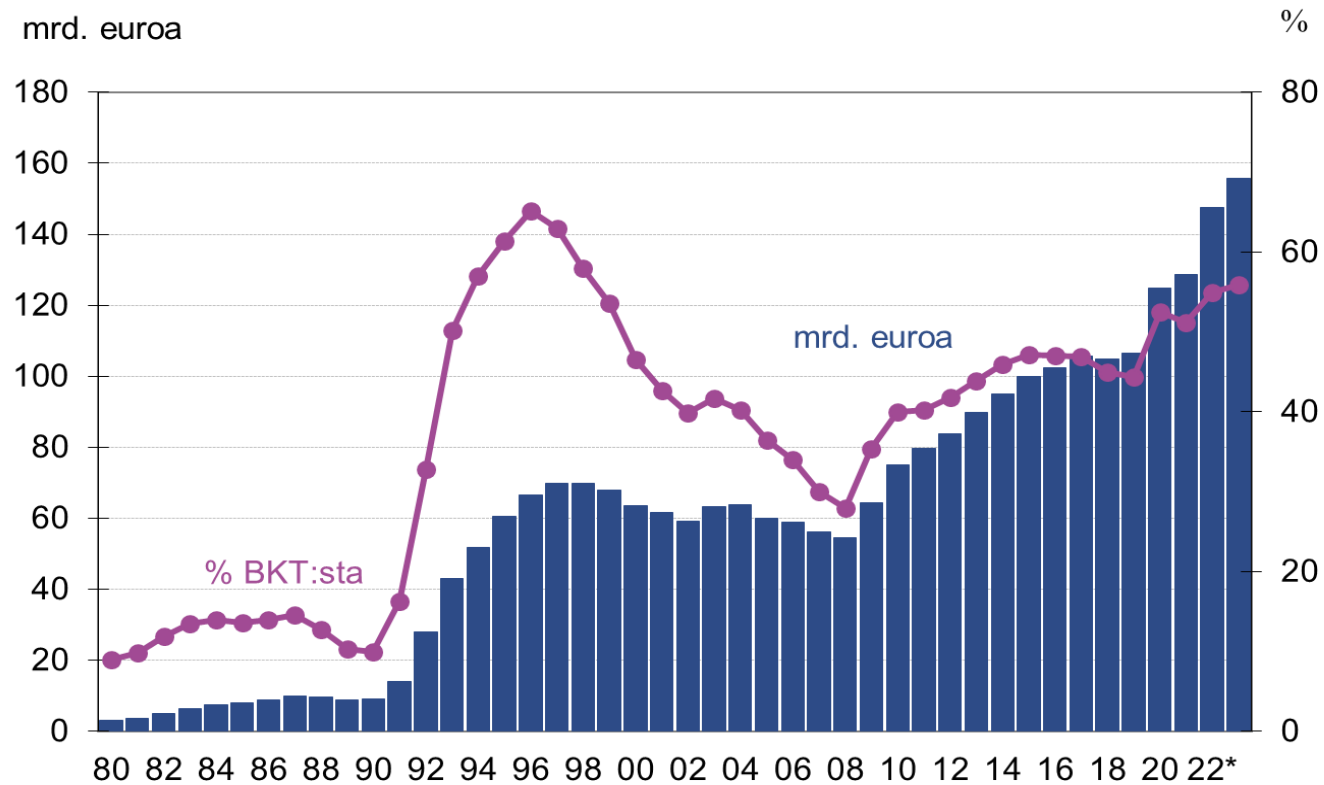
2021 (TP): -9,6 mrd. euroa

2022 (LTA III): -18,9 mrd. euroa

2023 (TAE): -8,0 mrd. euroa

Talousarvion mukaisen valtionvelan arvioidaan olevan vuoden 2023 lopussa n. 156 mrd. euroa, mikä on n. 56 % suhteessa BKT:hen. LTA III 2022 myötä velka-arvio on kohonnut 10 mrd. eurolla merkittäviin lainanmyöntötarpeisiin varautumisen vuoksi.

Valtionvelka

Lähde: Valtiovarainministeriö 19.9.2022

Hiilineutraaliutta edistävät määrärahat vuoden 2023 budjetissa

Hiilineutraali Suomi, keskeiset toimenpiteet, milj. euroa	2022 budjetoitu	2023 esitys
3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	749	917
3.2 Suomi kokoaan suurempi maailmalla	388	392
3.4 Elinvoimainen Suomi	272	297
3.4.1 Liikenneverkon kehittäminen ja ylläpitäminen	455	269
3.4.2 Maatalous	680	569
Yhteensä	2 544	2 444

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!